

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Heidy Purga
Kultuuriministeerium
min@kul.ee

Teie 03.06.2025 nr 1-11/612-1

Meie 25.06.2025 nr 2.3-5/25/1799-2

Arvamus rahvakultuuri andmekogu põhimääruse eelnõule

Täname, et saatsite Andmekaitse Inspeksioonile arvamuse avaldamiseks kultuuriministri määruse „Rahvakultuuri andmekogu põhimäärus“ eelnõu.

Meil on esitatud eelnõu osas järgmised tähelepanekud.

1. Eelnõu § 2 loetleb andmekogu eesmärgid, milleks punktide 1, 2 ja 4 järgi on andmete kogumine ja töötlemine, mis kordab muinsuskaitseaduse (MuKS) § 79¹ lõikes 2 sätestatud andmekogu asutamise eesmäärke. Selgitame, et andmekogu eesmärgiks ei saa olla andmetöötlus või andmete kogumine iseenesest, v.a juhul, kui seadusest tulenev ülesanne ongi andmete kogumine. Andmekogu asutamise eesmärk peab juba volitusnormis olema piisavalt konkreetne ning andma vastuse küsimusele, millisel eesmärgil, milliste ülesannete täitmiseks andmekogu luuakse. Soovitame edaspidi MuKS muutmisel vaadata üle ka andmekogu eesmärk ning sõnastada volitusnorm selliselt, et oleks aru saada, millisel eesmärgil ning milliste ülesannete täitmiseks on rahvakultuuri andmekogu loodud.
2. Eelnõu § 3 lõigete 1 ja 3 järgi on andmekogu vastutavaks töötlejaks Kultuuriministeerium (KuM) ning volitatud töötlejateks Eesti Rahvakultuuri Keskus (ERK) ning Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus (ELT SA). Seletuskirja järgi ELT SA oma põhikirja kohaselt korraldab laulu- ja tantsupeol osalevate kollektiivide registreerimise, koostab vastava registri ja peab osalejate kohta arvestust. ERK põhimääruse § 3 järgi on ERK põhiülesandeks muu hulgas rahvakultuuri püsimisele ja arengule kaasaaitamine, mille täitmiseks haldab rahvakultuuri valdkondlikku andmebaasi. Seega võib isikuandmete töötlemisel olla mõlema puhul tegemist kaasvastutavate töötlejatega.

Andmekaitse Inspeksioon on varasemalt andmekogudega seoses juhtinud tähelepanu sellele, et andmekogude puhul tuleb eristada isikuandmete töötlemise vastutavat ja volitatud töötlejat ning andmekogu vastutavat ja volitatud töötlejat, sh nende rollidega seotud kohustusi. Kui andmekogu vastutava töötleja ülesanded on seotud andmekogu pidamisega, siis IKÜM näeb isikuandmete vastavale töötlejale ette mitmeid kohustusi just seoses isikuandmete töötlemisega. IKÜM artikkel 28 lõige 1 näeb ette, et kui kaks või enam vastutavat töötlejat määravad ühiselt (või on seda nende eest teinud ametlikult juba seadusandja) kindlaks isikuandmete töötlemise eesmärgid ja vahendid, siis on nad isikuandmete töötlemisel kaasvastutavad töötlejad. Kaasvastutavate töötlejate vastutuse määramisel isikuandmete töötlemisel tuleb eelkõige arvesse võtta andmesubjektide õiguste kasutamist ja teabe andmise kohustusi. Lisaks peaks vastutuse jaotus hõlmama muid vastutava töötleja kohustusi, näiteks seoses üldiste andmekaitsepõhimõtete, õigusliku aluse, turvameetmete, andmetega seotud rikkumisest teatamise kohustuse, andmekaitse mõjuhinnangute, volitatud töötlejate kasutamise, kolmandate riikide andmete edastamise ning andmesubjektide ja järelevalveasutusega suhtlemisega. Kuigi IKÜM kaasvastutavate töötlejate vahelise kokkuleppe õiguslikku vormi ei täpsusta, soovitab Euroopa

Andmekaitse nõukogu õiguskindluse huvides ning läbipaistvuse ja vastutuse tagamiseks sellise kokkuleppe sõlmida siduva dokumendina, näiteks lepingu või muu liidu või liikmesriigi õiguse kohase õiguslikult siduva aktina, millele vastutavad töötlejad on allutatud. Antud juhul saab selleks olla andmekogu põhimäärus.

Eelnevaga seoses tuleks lisaks andmekogu pidamisega seotud vastutava ja volitatud töötleja ülesannetele ja kohustustele välja tuua ka kõigi kolme kaasvastutava töötleja (KuM, ELT SA, ERK) kohustused, mis puudutavad andmekogus isikuandmete töötlemist.

3. Põhimääruse § 8 lõike 2 järgi on andmekogusse kantavate andmete loetelu toodud põhimääruse lisas 1, mille punktist 1.2.9 ja 2.4.6 nähtuvalt kantakse andmekogusse ka kollektiivide juhendajate kutsekvalifikatsiooni andmed ning punkti 2.8 järgi kollektiivi saatja andmed. Samas ei näe MuKS § 79¹ lõige 6 ette eelnimetatud andmete kogumist. Märgime, et kui volitusnormis loetletud isikuandmete kategooriad ei näe eelnimetatud isikuandmete kogumist ette, siis puudub ka alus nende isikuandmete töötlemiseks, sh pärimiseks.
4. Eelnõu § 11 lõike 2 järgi toimub andmevahetus teiste andmekogudega infosüsteemide andmevahetuskähi kaudu. Märgime, et avaliku teabe seaduse § 43⁹ lõike 5 kohaselt peabki andmevahetus riigi infosüsteemi kuuluvate andmekogudega ja riigi infosüsteemi kuuluvate andmekogude vahel toimuma läbi riigi infosüsteemi andmevahetuskähi.
5. Eelnõu § 14 lõige 2 näeb ette laulu- ja tantsupeol osalejate ning laulu- ja tantsupeo korraldustoimkonna liikme isikuandmete anonüümimist ühe aasta jooksul pärast laulu- ja tantsupeo toimumist. Samas ei nähtu seletuskirjast, mida osalejate ja korraldustoimkonna liikmete isikuandmete anonüümseks muutmine täpsemalt tähendab, milline on anonüümimise protsess. Selgitame, et andmed on anonüümsed üksnes siis, kui need on muudetud anonüümseks sellisel viisil, et üksikisikut ei ole või ei ole enam võimalik tuvastada, sealjuures peab anonüümseks muutmine olema pöördumatu.
6. Põhimääruse § 19 lõike 1 järgi logitakse andmete andmekogusse kandmine, muutmine ja päringute tegemine piiratud juurdepääsuga andmete kohta. Siinjuures juhime tähelepanu sellele, et logida tuleks ka isikuandmete kustutamine, mis on samuti isikuandmetega tehtavaks toiminguks.

Samuti nähtub eelnimetatud sättest, et kasutaja tuvastatakse andmekogusse sisselogimisel ID-kaardi, mobiil-ID või Smart-ID abil ning logis säilitatakse kande või päringu sisu, kuupäev ja kellaaeg. Samas näeb põhimääruse § 17 lõige 6 ette, et olukorras, kus isikul ei ole võimalik end eelnimetatud viisil autentida, saab isik volitatud töötleja loal kasutajakonto, mille kaudu on võimalik logida andmekogusse. Selgusetuks aga jääb, kas ka kasutajakonto kaudu tehtavad toimingud logitakse sarnaselt ID-kaardi, mobiil-ID või Smart-ID abil end autentunud kasutajatega. Lisaks ei ole selge, kas lisaks kande või päringu sisule ja ajale sisaldab logi ka kande või päringu tegija andmeid. Palume eelnõu ja seletuskirja selles osas täiendada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Virve Lans
valdkonnajuht
peadirektori ülesannetes

Terje Enula
Terje.Enula@aki.ee
627 4144